

Η αλήθεια για την αναστήλωση της συναγωγής Βέροιας

Κύριε διευθυντά

Σχετικά με το άρθρο «Η εβραϊκή συνοικία της Βέροιας ξαναζεί», στις 18/11/07 της Γιώτας Μυρτσιώτη, ενώ σκιαγραφεί με ευαισθησία τις αναμνήσεις μιας αρχαίας κοινότητας που χάθηκε στο Ολοκαύτωμα, εν τούτοις περιέχει ανακρίβειες.

α) Η συναγωγή Βέροιας ούτε αναστηλώθηκε, το 1997, ούτε με χρήματα της Ε.Ε. Η συναγωγή Βέροιας κατ' αρχήν, μελετήθηκε από την αρχιτεκτονική ομάδα του υπογράφοντος (μαζί με τους Π. Κουφόπουλο και Μ. Μαριανθέως) ο οποίος προσκλήθηκε το 1994 από τον αντιδήμαρχο Νίνο Βαφείδη και ο οποίος με συγχρηματοδότηση ύψους 55.000 δολαρίων που εξασφάλισε από το Ίδρυμα Getty (ΗΠΑ) ολοκλήρωσε την αναγνώριση (Indentification) και προετοιμασία (Preparation) της αναστήλωσης της συναγωγής. Όμως, το 1997, πριν από την ολοκλήρωση της παραπάνω μελέτης, ο Δήμος Βέροιας που αναστήλωνε τα καλύτερα της Μπαρμπούτας με χρηματοδότηση της Ε.Ε. προχώρησε χωρίς μελέτη και χωρίς έγκριση από την 4η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων στην αναστήλωση των εξωτερικών όψων της συναγωγής! Δυστυχώς, η πράξη αυτή, όχι μόνο αχρήστευσε τη μελέτη αναστήλωσης, όχι μόνο έσβησε το αποτύπωμα του παλαιότερου γυναικωνίτη στη βόρεια όψη και άλλων σημαντικών ιστορικών στοιχείων του κτιρίου, αλλά ήταν η αιτία να διακοπεί η συνεργασία με το Ίδρυμα Getty και να χαθεί επιπλέον χρηματοδότηση ύψους άνω των 300.000 δολαρίων για την αναστήλωση της συναγωγής και τη δημιουργία μουσείου!

β) Το 2002 ο Δήμος Βέροιας σε συνεργασία με την ηγεσία του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου, επενέβη στο εσωτερικό της συναγωγής. Χωρίς μελέτη και επιστημονική τεκμηρίωση και χωρίς την άδεια της 4ης Εφορείας Νεωτέρων

Μνημείων (αριθ. πρωτ. 1811/30.6.2005) κατέστρεψε την ανεκτίμητης αξίας ορθομαρμάρωση του 19ου αιώνα που διακοσμούσε το εσωτερικό της συναγωγής, ενώ πρόσθεσε κακόγουστες διακοσμητικές «χαλκομανίες» ξένες προς τη ρωμανιώτικη και σεφαραδίτικη ταυτότητα της εβραϊκής κοινότητας της Βέροιας (βλ. πρόσφατες δημοσιεύσεις του Νίκου Βατόπουλου «Βάναυση αλλοίωση μνημείου», «Καθημερινή» 22/6/05, σελ. 15 και «Η άδοξη τύχη των εβραϊκών συναγωγών», «Καθημερινή» 4/4/07, σελ. 2).

Συνεπώς, στην έκκληση SOS της δημάρχου θα απαντήσω το εξής: κυρία δήμαρχε, αν ο Δήμος Βέροιας δεν είχε ξεκινήσει να αυθαιρέτει στη συναγωγή το 1997 –μετά την απαλλοτρίωση και καταπάτηση του εβραϊκού νεκροταφείου τη δεκαετία του 1980– σήμερα η Μπαρμπούτα δεν θα είχε μόνο μια ανακαινισμένη συναγωγή –κόσμημα διεθνών προδιαγραφών με τις εγκρίσεις των αρμόδιων φορέων του κράτους. Δεν θα είχε μόνο αναδειχθεί παγκοσμίως μέσα από διεθνείς οργανισμούς, όπως το World Monuments Fund με το οποίο είχα στενή συνεργασία και το οποίο είχε δείξει μεγάλο ενδιαφέρον για τη συναγωγή της Βέροιας. Αλλά, η Μπαρμπούτα θα είχε αποκτήσει και εβραϊκό μουσείο για την ιστορία της αρχιτεκτονικής της συναγωγής – δωρεά της ελληνικής Ομογένειας των ΗΠΑ με την οποία είχα επίσης πολύ στενή σχέση. Ο Δήμος Βέροιας θα είχε κάτι μοναδικό για την Ελλάδα με διεθνή σημασία και προβολή, όπου προβολή, όπως ξέρουμε, σημαίνει οικονομικά οφέλη για την Μπαρμπούτα και την πόλη της Βέροιας. Όλα αυτά, φυσικά, δεν έγιναν ποτέ, διότι ο δήμος προτίμησε μια κοντόφθαλμη πολιτική, που οδήγησε αναπόφευκτα στο σημερινό αδιέξοδο.

ΔΡ ΗΛΙΑΣ ΜΕΣΣΙΝΑΣ

Αρχιτέκτονας Δρ Χωροταξίας
Συγγραφέας